

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pkf.II.20.302/2025/3. szám

A Debreceni Ítéltábla a Gerencsér Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Gerencsér Éva, cím) által képviselt kérelmező neve (cím) kérelmezőnek a dr. Varga István ügyvéd (cím.) által képviselt Budapest Környéki Törvényszék (cím) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel megfizetésére irányuló nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 7.Pk.21.687/2024/14. számú végzése ellen a kérelmezett által 15. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

v é g z é s t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részében helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a meg nem fizetett 7 000 (hétézer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A gazdasági társaság neve mint felperes és a kérelmező mint alperes között kölcsön megfizetése tárgyában a 2020. március 17-én kibocsátott fizetési meghagyás elleni ellentmondás folytán perré alakult eljárás volt folyamatban eredetileg P.20.296/2020. számon a Dunakeszi Járásbíróságon.

[2] A járásbíróság 2022. szeptember 8-án szakértői bizonyítást rendelt el. A kirendelt szakértő 2022. szeptember 27-én a kirendelés alóli felmentését kérte. A járásbíróság a 2022. november 2-án kelt és 2022. november 8-án kézbesített végzésével rendelkezett a szakértő felmentéséről és új szakértő kirendeléséről, a szakvélemény előterjesztésére 45 határidőt meghatározva. A 2022. szeptember 21., a 2022. november 21., majd a 2023. január 18. napjára kitűzött tárgyalásokat megelőzően a bíróság rövid úton értesítette a feleket, hogy a szakvélemény még nem érkezett meg, ezért a felek a tárgyalásokon nem jelentek meg. A kérelmező 2022. szeptember 23-án, 2022. október 12-én és 2022. december 31-én kifogást nyújtott be az eljárás szabálytalansága ellen arra hivatkozással, hogy a bíróság nem tette a szakértő feladatává az általa feltett kérdésekre történő válaszadást, a bíróság a kifogásokat valamennyi esetben elutasította. A szakértő 2023. január 26-án terjesztette elő a

szakvéleményét, a bíróság 2023. február 15-én kelt végzésével állapította meg a szakértő díját és rendelkezett egyidejűleg a szakvélemény a felek részére megküldéséről.

[3] A kérelmező 2023. március 23-án a szakértői díjmegállapító végzéssel szemben fellebbezést, 2023. április 3-án a szakvéleményre észrevételt terjesztett elő. A bíróság 2023. április 5-én tárgyalást tartott, melyen szabályszerű idézés ellenére egyik fél sem jelent meg, ezért azt elhalasztotta, új hatánapul 2023. május 31. napját tűzte ki, egyidejűleg kiadta az ellenérdekű fél, majd 2023. április 19-én a szakértő részére nyilatkozattételre felhívással a kérelmezőnek a szakvéleményre tett észrevételét és ugyanezen a napon a kérelmezőt a díjmegállapító végzéssel szemben előterjesztett fellebbezés hiányainak pótlására hívta fel. A felhívásokat mind a szakértő, mind a kérelmező 2023. május 15-én teljesítették. A 2023. május 31-én tartott tárgyaláson a kérelmező jogi képviselője jelent meg, aki ezen a napon egyben a szakértői nyilatkozatra előkészítő iratot nyújtott be.

[4] A járásbíróság 2023. október 11. napján hozta meg ítéletét; a per másodfokon a kérelmezett 2024. július 17-én meghozott 5.Pf.20.021/2024/14. számú ítéletével fejeződött be.

A kérelem és az ellenirat

[5] A kérelmező az eljárás elhúzódása miatt a per elsőfokú eljárási szakaszára a 2020. március 18. és 2023. október 11. napja közötti 1303 napjára számított 521 200 forint vagyoni elégtétel a javára megfizetésére kérte a kérelmezettet kötelezni.

[6] A kérelmezett az elleniratában az eljárás számított időtartamából kérte levonni – többek között – a polgári peres eljárásban érvényesíthető vagyoni elégtételről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 15. §-ának (3) bekezdése alapján – megjelölve azonban a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdését is – a tárgyalás a kérelmező érdekkörében elhalasztása okán a 2023. április 5. és 2023. május 31. közötti 57 napot, valamint a 15. §-ának (4) bekezdése alapján a szakértői vélemény észszerű időben előterjesztése iránti intézkedés elmulasztása folytán *az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének a hiányában* a 2022. október 27. és 2023. február 15. közötti 112 napot.

Az elsőfokú végzés

[7] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 15 napon belül 438 400 forint vagyoni elégtételt, ezt meghaladóan a kérelmet elutasította. A kérelmezőt kötelezte az állam javára 2 504 forint eljárási illeték megfizetésére, míg megállapította, hogy a további 13 144 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[8] Nem találta alaposnak a 2022. október 27. és 2023. február 15. közötti 112 nap időtartam levonása iránti kérelmet. Kifejtette: ebben az időszakban a bíróság folyamatosan tárgyalásokat tűzött, az eljárás szabálytalansága miatti kifogásokat elbírált, rendelkezett a szakértő felmentéséről, új szakértő kirendeléséről, így nem volt inaktív. A korábbi szakértő bejelentéséről a kérelmezőnek nem volt tudomása, de a megjelölt kezdő időponthoz képest a bíróság 7 napos késedelemmel rendelkezett a szakértő felmentéséről,

amely nem olyan mértékű időmúlás, amely mellett elvárható lett volna annak kifogásolása. Az eljárás elhúzódását a kérelmező esetleg amiatt kifogásolhatta volna, hogy a bíróság a határidőt mulasztó szakértővel szemben nem alkalmazta a törvény által lehetővé tett intézkedéseket. Ilyen intézkedést azonban a bíróság csak a szakvélemény előterjesztésére meghatározott 45 napos határidő letelte után volt köteles alkalmazni, 2023. január elején, a kérelmező ezért leghamarabb 2023. január második-harmadik hetében sérelmezhetett volna a szakértői bizonyítás elhúzódását. A szakértő azonban a szakvéleményét 2023. január 26-án előterjesztette, a bíróság az általános intézkedési határidőn belül eljárva megállapította a szakértői díját, az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése ekkor sem volt elvárható.

[9] Nem hagyta figyelmen kívül a 2023. április 5. és 2023. május 31. közötti 57 nap időtartamot. Hangsúlyozta, hogy a mulasztásnak csak akkor van a vagyoni elégtétel szempontjából jelentősége, ha ez hatással volt az eljárás időtartamára, és hozzájárult az észszerű időtartam meghaladásához. Annak megállapításához, hogy önmagában a tárgyalás elmulasztása okozott-e szükségtelen időmúlást a perben, a többi eljárási cselekmény vizsgálata is szükséges. A kérelmező a tárgyalást megelőzően nyújtotta be a szakértő megállapításait és a szakértő kompetenciáját is vitató észrevételeit, a szakértő megnyilatkoztatása – a kérelmezőnek fel nem róható, törvényi keretek közt gyakorolt eljárási jogai érvényesülése érdekében – a kérelmezői észrevételek miatt vált szükségessé. A tárgyalás elhalasztását így nemcsak a kérelmező tárgyalásról távolmaradása indokolta, érdemi előrehaladás ugyanis a szakértői felvilágosítás benyújtásáig nem történhetett. Felhívta, hogy a kérelmezett ezzel a részidőszakkal összefüggésben a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdésére is hivatkozott, ennek részletes indokát azonban nem adta, ugyanakkor megállapítható, hogy a bíróság ebben az időszakban mindvégig határidőben intézkedett, mulasztás nem terhelte, az eljárás elhúzódása miatti kifogás nem lett volna alappal előterjeszthető.

[10] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a per elsőfokú eljárási szakasza általa számított 1304 napos időtartamát 208 nappal csökkentve, 1096 nap után kötelezte a kérelmezettet 438 400 forint vagyoni elégtétel megfizetésére, ezt meghaladóan utasította el a kérelmet.

[11] A pernyertesség arányát a kérelmező javára 84 %-ban határozta meg, a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 101. §-ának (1) bekezdése értelmében a megállapított pernyertességi arányok szerint hivatalból határozott a meg nem fizetett illeték viseléséről, figyelemmel a kérelmezett az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. §-a (1) bekezdésének c) pontja és (2) bekezdése alapján fennálló személyes illetékmentességére.

A fellebbezés és a fellebbezésre tett észrevétel

[12] Az elsőfokú végzés ellen a kérelmezett terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatását és a kérelmezett marasztalásának 67 600 forint összeggel leszállítását.

[13] Továbbra is kérte a 2022. október 27. és 2023. február 15. közötti 112 nap figyelmen kívül hagyását. Kiemelte: noha a bíróság a kérelmező eljárás szabálytalansága

iránti kifogása kapcsán valóban intézkedett, ugyanakkor a szakértő felmentése iránt az általános intézkedési határidőn túl járt el, amelynek eredményeként a szakértői vélemény a 2022. november 21. napján tartott tárgyalásig nem érkezett meg. Amennyiben a szakértő felmentési kérelme a kérelmezőnek nem került kiadásra, abból nem következik az, hogy erről a kérelmezőnek nem is volt tudomása, figyelemmel arra, hogy az eljárás előrehaladásáról bármikor érdeklődhetett, illetve erről az iratbetekintési jogával élve is szerezhette ismereteket. A szakértő a szakvéleményét 2023. január 26. napján terjesztette elő, a késedelem a bíróság érdekkörében következett be, hiszen az alapperben eljáró bíróság nem tett határidőben eleget az intézkedési kötelezettségének, amelynek következtében a szakértői vélemény észszerű időben történt előterjesztésére sem kerülhetett sor, így a kitűzött határnapokat folyamatosan el kellett halasztani, az időben intézkedés esetén ez a késedelem elhárítható lett volna. A kérelmező pedig ezen intézkedési késedelemről tudomást szerezhette volna, az eljárás előrehaladásáról bármikor érdeklődhetett és az iratbetekintési jogával is élhetett.

[14] Fenntartotta a 2023. április 5. és 2023. május 31. közötti 57 nap levonása iránti kérelmét. Arra hivatkozott, hogy bár a szakértő nyilatkozata bevételeének kétségtelenül jelentősége volt az ügy érdeme kapcsán, ugyanakkor az időtartam levonása során azt kell vizsgálni, hogy az a kérelmező érdekkörében következett-e be, elhárítható volt-e, és hogy ennek okán telt-e el szükségtelenül a kérelmezett által megjelölt időtartam. A bíróság a végzésében a halasztás okát nem jelölte meg, amennyiben pedig a kérelmező vagy a jogi képviselője a tárgyaláson megjelenik, ott akár az eljárást előrevivő érdemi nyilatkozat, bizonyítási indítvány előadására is sor kerülhetett volna, így ezen időtartam nem telt volna el szükségtelenül, és nem okozta volna az eljárás elhúzódását.

[15] A kérelmezett a fellebbezésre tett észrevételében, lényegében kiemelve az elsőfokú bíróság indokai általa helytállónak tekintett érveit, az elsőfokú végzés helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság döntése

[16] Az ítéltábla fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzés a kérelmezettet 370 800 forintban marasztaló rendelkezését; a kérelmezett fellebbezését pedig alaptalannak találta a következők szerint:

[17] Helytállón mellőzte az elsőfokú bíróság a 2022. október 27. és 2023. február 15. közötti 112 nap figyelmen kívül hagyását. A jogvita elbírálása során abban kellett állást foglalni, hogy elvárható volt-e illetve mennyiben és mikor volt elvárható az alapperben a kérelmezőtől az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése. A következetes bírói gyakorlat szerint a féltől a bíróság inaktív magatartása miatti eljárás elhúzódásának megakadályozása esetén az az elvárható, hogy akkor terjesszen elő emiatt kifogást a folyamatban lévő perben, ha a bíróság olyan mértékben mulasztotta el az észszerű időn belüli eljárási cselekmények kötelezettségét, amely a rá vonatkozó eljárási szabályok betartásában alappal bízó fél számára nyilvánvaló és egyértelműen felismerhető, az eljárási kötelezettség megszegésére vonatkozó jelzéstől pedig alappal várhatja a sérelem kellő időben és eredményességgel történő orvoslását. (A teljesség igénye nélkül: Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.345/2022/2. – közzétéve: BDT2023. 4600, Pkf.II.20.003/2023/2. – közzétéve:

BDT2023. 4620, Pkf.II.20.055/2023/2., Pkf.II.20.008/2024/2., Pkf.II.20.030/2025/2, Pécsi Ítéltábla Pkf.IV.25.067/2023/6.) Az eljárás elhúzódása miatti kifogás igénybevételének indokoltságát és elvárható idejét ekként mindig az ügy egyedi körülményeihez kell igazítani. Nem lehet azonban elvárni a féltől, hogy folyamatosan ellenőrizze az eljáró bíróságot és a legcsekélyebb határidő-mulasztást is azonnal kifogásolja meg. (így: Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.316/2024/2., Pkf.I.20.317/2024/2., Pkf.I.20.496/2024/2., Pkf.II.20.547/2024/2.) Mindezen szempontrendszer alapján helyesen foglalt állást abban az elsőfokú bíróság, hogy a korábbi szakértő 2022. szeptember 27-i kirendelés alóli felmentési kérelemhez képest a 2022. november 2-i intézkedés, valamint a szakvélemény előterjesztésének 2022. december 23-án lejáró határideje, majd a szakvélemény 2023. január 26-án előterjesztése között – figyelemmel utóbbinál az év végi időszakra is – még nem telt el olyan időtartam, amely a bíróság az eljárási szabályoknak megfelelő cselekményeiben bízó félben alappal vethette volna fel a nyilvánvalóan felismerhető mulasztás folytán az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztését. Helyes volt az az érvelés is, hogy egyébként nem lehetett tudomása a kérelmezőnek a korábbi szakértő felmentés iránti kérelméről és emiatt az intézkedés minimális késedelméről; márpedig abban is egyértelmű a jogalkalmazói értelmezés: olyan mérce nem támasztható a féllel szemben, hogy az eljárás iratait folyamatosan nyomon kövesse, az iratbetekintési jog a fél számára csupán jogosultságot jelent, de nem teremt kötelezettséget arra nézve, hogy folyamatosan tájékozódjon az ügy állásáról, az iratbetekintés elmulasztása a terhére nem értékelhető (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.169/2024/2., Pkf.II.20.336/2024/2., Pkf.II.20.542/2024/2.).

[18] Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével abban a részben is, hogy nem vonta le a 2023. április 5. és 2023. május 31. közötti 57 nap időszakot. Mindenben osztotta azt az értelmezést, hogy a tárgyalás a kérelmező mulasztása okán elhalasztása nem ad alapot a levonásra, ha egyébként ez a perben szükségtelen időmúlást nem okozott és ha nem csupán ezért, hanem egyéb okból is helye volt a halasztásnak. A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése a levonás feltételeként konjunktív, egymásra épülő okokat határoz meg: az oknak a kérelmező érdekkörében kell felmerülnie, elháríthatónak kell lennie és emiatt – azaz nem más miatt – kell az adott, az eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartamnak szükségtelenül eltelnie. Önmagában tehát a kérelmező érdekkörében jelentkező mulasztás még nem ad alapot az időtartam levonására, csak akkor, ha kizárólag emiatt – és *nem egyébként más miatt is* – telt el az idő szükségtelenül (ekként: Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.264/2024/3., Pkf.II.20.299/2024/2.). Arra pedig helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság, hogy a szakértő nyilatkozattételre felhívása folytán további eljárási cselekményeket kellett végezni, a tárgyalás elhalasztásának így egyéb oka is volt, a tárgyalásról távolmaradó kérelmező a szakértői véleménnyel kapcsolatos nyilatkozatait megtette, a szakértői felvilágosítás-adásig érdemi előrehaladás nem történhetett, így a tárgyalás elmulasztása szükségtelen időmúlást nem okozott. A Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján való levonásra pedig a kérelmezett a fellebbezésében már nem hivatkozott, ezért arról nem is kellett állást foglalni.

[19] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének a fellebbezett részét a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 383. §-ának (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

[20] A másodfokú eljárásban a kérelmezett fellebbezése egészében eredménytelen, ezért az Itv. 39. §-ának (1) bekezdése és 47. §-ának (1) bekezdése szerint meghatározott fellebbezési illeték a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján az állam terhén marad. A kérelmező másodfokú költséget nem számított fel, ezért arról rendelkezni nem kellett.

Debrecen, 2025. július 10.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró, Dr. Árok Krisztián
s.k. bíró